

Frens constants a la normalització lingüística

La llengua de Borrell

Des que l'estiu passat el Ministeri de Transports i Comunicacions de l'estat espanyol va precintat els repetidors de TV-3 al País Valencià, les agressions a la llengua catalana s'han anat intensificant.

La Universitat de València es troba a l'espera, en l'actualitat, que el Tribunal Suprem dicti sentència sobre el recurs que va presentar després d'haver perdut un contenciós a l'Audiència territorial de València a favor del sindicat ultradretà Alternativa Universitaria. La sentència a emetre pel Tribunal Suprem fa referència a la denominació de la nostra llengua, que la Universitat va establir com a català. Alternativa Universitaria, en creure incorrecte el terme, va al·ludir a l'Estatut d'Autonomia del País Valencià, que parla de llengua valenciana, a

l'hora d'interposar el contenciós que el sindicat va guanyar a la Universitat.

Aquest fet no és una novetat a la Universitat de València. L'onze de setembre de 1986, l'Audiència territorial anul·lava un acord de la Junta de Govern en què es deia que "cada assignatura s'impartiria en qualsevulla de les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana, segons la lliure decisió del professor". D'aquesta manera, un sol alumne que desitgés la classe en castellà podia fer canviar d'idioma el professor; es donava doncs la circumstància contradictòria que és que un

ciudadà era lliure d'expressar-se en català sempre i quan no fos professor de la Universitat i un alumne li ho impedís. En aquesta ocasió, la Universitat de València va decidir no presentar cap recurs, al contrari del que ha passat amb el cas esmentat anteriorment, ja que va resoldre el conflicte tot establint una separació de les classes en grups diferents en funció de l'idioma en què s'impartien les matèries.

El litigi sobre la denominació de l'idioma a la Universitat de València és una circumstància poc estranya últimament. De fet, d'un temps ençà, la freqüència amb què

s'estan donant casos semblants arreu dels Països Catalans sembla indicar que existeix una onada de conflictes legals que tenen com a objectiu entrebancar la progressiva normalització lingüística del català. L'inici de l'increment d'aquestes accions contra la utilització de la nostra llengua podria establir-se l'estiu passat, quan el ministre de Transports i Comunicacions del govern espanyol, José Barriónuevo, va determinar precintat els repetidors de TV-3, Televisió de Catalunya, al País Valencià, argumentant raons tècniques. D'aquesta manera, un canal televisiu en català

Josep Borrell, M. Renui i José Barrionuevo.

deixava pas, a efectes pràctics –per qüestions d'utilització de freqüències–, a les naixents emissions de Canal 9-TVV, que usa tan sols el català en un 50 % de la seva programació. Per als telespectadors del País Valencià, doncs, de poder tenir un canal *i mig* en llengua catalana de l'oferta de la petita pantalla, a causa de la determinació presa pels responsables del govern espanyol ara farà gairebé un any, la recepció televisiva en català els ha quedat reduïda al "mig" que significa poder contemplar només Canal 9.

Un dels últims fets que posen en tela de judici la bona intenció del govern espanyol d'afavorir les llengües de l'estat s'ha posat de manifest, aquest mes de maig, a l'hora de la publicació per part del Ministeri d'Economia i Hisenda d'un mapa lingüístic en què el català rep tres noms distints. Aquest mapa especifica que els contribuents po-

dran rebre els impresos per a fer efectiva la seva aportació tributària en els idiomes català, valencià i balear, segons visquin respectivament al Principat, al País Valencià o a les Illes. Això no és estrictament il·legal pel que fa referència al País Valencià, ja que, com hem dit abans, el seu Estatut d'Autonomia parla d'idioma valencià, però sí que ho és en el cas del balear, ja que la legislació d'aquesta Comunitat Autònoma reconeix que els seus habitants parlen el català. El trencament, però, de la unitat de la llengua catalana que significa l'edició del mapa per part del Ministeri d'Economia i Hisenda ha motivat la discrepància d'Esquerra Republicana de Catalunya, que es reflecteix en l'enviament d'una carta adreçada al titular del ministeri, Carlos Solchaga, en la qual es demana el reconeixement públic de l'error i la retirada immediata dels impresos. A més, aquesta set-

mana, ERC té previst presentar al Parlament de Catalunya una proposició no de llei en la qual, tot apel·lant a l'acord que els governs autònoms del Principat, el País Valencià i les Illes van aprovar aquest mes de maig –un dels punts del qual feia referència a la col·laboració en matèria lingüística–, s'insta el govern de la Generalitat a dur a terme les gestions precises davant del govern de l'estat.

Mentrestant, la futura utilització del català en la Cambra Alta espanyola encara és una de les assignatures pendents per al ple reconeixement institucional de la nostra llengua. Amb aquesta finalitat, el Parlament de Catalunya va aprovar el mes de març, per unanimitat, una proposició no de llei en què es recollia un text acordat quinze dies abans per tots els partits parlamentaris. El document assenyalava que el Parlament "manifestava la seva convicció que per avançar en

la configuració del Senat com a veritable Cambra de representació territorial és imprescindible que aquest assumeixi i protegeixi la pluralitat lingüística de l'Estat, d'acord amb allò que disposen la Constitució i l'Estatut". A tal efecte, s'està en un procés de creació d'una comissió d'autonomies, que serà possible prèviament a la reforma del reglament de la Cambra Alta.

Bastant més pessimista es presenta, per una altra banda, el ple reconeixement del català a Europa. La proposta que demana l'oficialitat del català al Parlament Europeu es troba bloquejada des de fa més de mig any en el si de la comissió de peticions, sense que, ara per ara, es prevegi un ràpid desbloqueig d'aquesta situació. Els tràmits anteriors que ha hagut de patir la proposta, a més, han provocat una retallada considerable del text, que ha deixat l'original en un redactat vague i testimonial, que tot i això encara

Senat: la utilització del català encara és una assignatura pendent.

troba serioses dificultats per a ser aprovat. De moment, s'espera que el setembre que ve el Parlament Europeu doni llum verda a una resolució sobre el reconeixement oficial del català; no obstant, això no implica ni l'oficialitat del català ni el seu ús en les sessions plenàries.

En l'apartat de la Justícia, els casos que discriminen el català són nombrosos, fins al punt que pot parlar-se que l'ús del nostre idioma en l'àmbit jurídic és l'excepció i no la norma. El novembre de l'any passat, el Tribunal Constitucional va rebutjar un recurs d'empara sol·licitat pel senador Francesc Ferrer, Teresa Farreres i Òmnium Cultural per estimar que el fet que estigués escrit en català constituïa un "defecte de forma". El mateix senador Ferrer havia denunciat uns mesos abans que el Tribunal Suprem feia pagar 12 pessetes per paraula traduïda al castellà, arran d'un recurs que un de-

mandant havia tramès en català. Després que això es fes públic, el fiscal general de l'Estat va comprometre's a revisar les causes perquè es va fer pagar aquesta despesa i a instar el Tribunal Suprem perquè creés una oficina de traducció. S'ha de tenir present que el Tribunal Suprem contempla la possibilitat que persones estrangeres adrecin escrits en la seva pròpia llengua a través de l'Oficina d'Interpretació de Llengües del Ministeri de Justícia espanyol per a documents que tinguin eficàcia en l'àmbit judicial.

En el mateix ordre de coses, Antonio Perea Vallano, magistrat de la sala sisena de l'Audiència de Barcelona, va negar la traducció al català demanada per Oriol Ferrer, membre de la Crida a la Solidaritat processat arran d'una actuació d'aquesta organització a l'estació de Sants de Barcelona, per considerar que "la traducció, en no ser requerida per la llei, esdevé

innecessària i per tant impropcedent". Sovint, quan en un judici a l'Audiència de Barcelona es parla en català, el magistrat demana a l'interlocutor que canviï a l'espanyol, argumentant que així "el tribunal els entendreà millor" o que "el secretari no comprèn el català". Una demanda semblant va ser feta recentment a uns mossos d'esquadra que declaraven en un judici celebrat a la sala vuitena contra uns joves estudiants que van protagonitzar incidents en una manifestació.

La Direcció General de Protecció Civil, del Ministeri de l'Interior, també discrimina el català en l'edició de fulletons informatius per a la població. En concret, a finals de l'any passat, van distribuir-se a la majoria dels ajuntaments de Catalunya uns escrits en què s'informava de com actuar en cas d'inundacions; els idiomes emprats, a part de l'espanyol, eren el francès, l'anglès i l'alemany,

en *atenció* als turistes estrangers, segons va argumentar en el seu moment des del Ministeri de l'Interior. Les raons per les quals no es distribuïen fulletons en català, també d'acord amb fonts del ministeri, eren "econòmiques i de sentit comú".

Per finalitzar, el titular del Ministeri d'Ensenyament de l'Estat va rebre aquest març una carta adreçada pels caps de departament de català de les tres Universitats de Barcelona, la d'Alacant, la de València i la de les Balears, com també les dues d'Euskadi, en les quals es sol·licitava la creació de places per a l'ensenyament del català, basc i gallec a les Universitats de l'estat. La carta va ser presentada durant el transcurs del II Congrés de la Història de la Llengua Espanyola, celebrat a Sevilla, a l'espera d'un suport que no va arribar.

E. Companys amb informacions de Jordi Sebastià